

пк ванр. проф. др Милан Миљковић, Универзитет одбране у Београду, Школа националне одбране – председник Комисије,

пк ванр. проф. др Срђан Старчевић, Универзитет одбране у Београду, Војна академија – ментор - члан Комисије.

пк ванр. проф. др Драган Јевтић, Универзитет одбране у Београду, Војна академија, - члан Комисије.

кбб доц, др Слободан Радојевић, Универзитет одбране у Београду, Војна академија - члан Комисије.

ванр. проф. др Горан Жупац, Универзитет "Унион-Никола Тесла" у Београду, Факултет за пословне студије и право, члан Комисије

Оцена научне заснованости теме
докторске дисертације пп Драгана
Стевановића, **извештај комисије**,
доставља -

ВОЈНА АКАДЕМИЈА
Наставно-научно веће

Одлуком Наставно-научног већа Војне академије бр. 15/47 (акт број 360-229 од 10. септембра 2025.године) формирана је комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације студента ДАС Менаџмента у одбрани потпуковника Драгана Стевановића под називом „Допринос безбедносне културе остваривању жељених ефеката делатности међународне војне сарадње” (у даљем тексту Комисија).

Комисија је проучила научну заснованост пријављене теме за докторску дисертацију са приложеним документима и сагледала све релеватне показатеље у складу са Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације и промоцији доктора наука (СВЛ бр.07/24) и на основу тога Наставно-научном већу Војне академије подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

1. ОЦЕНА ИДЕЈНОГ ПРОЈЕКТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Комисија на основу сагледавања формулације теме докторске дисертације констатује да је кандидат потпуковник Драган Стевановић дао јасну и прецизну формулацију наслова теме, како у језичком тако и у методолошком смислу. Комисија сматра да је предложена тема, под наведеним насловом, врло актуелна, имајући у виду да савремени безбедносни изазови – од транснационалног тероризма, преко организованог криминала и сајбер-претњи и различитих врста нестабилности узрокованих глобалним кризама, до ратова великих размера – захтевају координисан и интегрисан одговор држава. У таквом контексту,

међународна војна сарадња постаје један од кључних инструмената изградње поверења, интероперабилности и колективне безбедности. Безбедносна култура у том оквиру делује као темељни чинилац који условљава начин на који субјекти система одбране разумеју, планирају и спроводе активности у мултинационалном окружењу. Њен развој доприноси јачању професионализма, дисциплине и свести о одговорности, што директно утиче на успешност заједничких активности, стабилност партнерских односа и усаглашеност са националним и међународним безбедносним интересима.

Комисија сматра да би израда докторске дисертације на наведену тему допринела унапређењу теоријских знања о реалацијама кључних феномена: стратешка култура, међународна безбедност, међународна сарадња, мотивација за развој капацитета сарадње, делотворност система безбедности. Научни значај истраживања првенствено се огледа у настојању да се систематизују и критички преиспитају теоријски оквири безбедносне културе, те да се они доведу у везу са конкретним облицима и ефектима међународне војне сарадње. Практични значај огледа се у могућности да резултати истраживања понуде смернице за унапређење стратешког планирања, управљања људским ресурсима и развоја капацитета система одбране.

С обзиром велики значај учешћа у мултинационалним операцијама, мировним мисијама и заједничким војним вежбама, ова дисертација може да пружи значајан допринос не само корпусу знања којим располаже академска заједница у Републици Србији, већ и креаторима политика и практичним актерима у области међународне војне сарадње.

1.1. Формулација проблема истраживања

Кандидат правилно констатује да упркос низу дубоких промена које су се догодиле у међународној ситуацији, војна моћ и даље остаје један од најважнијих инструмената међународне политике коју спроводе државе у циљу заштите својих виталних, али и мање важних интереса, односно да војна моћ има значајан утицај на могућност непрекидног постојања и развоја држава, тако што директно формира њихову безбедност. Кандидат тврди да је за постизање жељеног нивоа безбедности потребно имати ситуациону свест и тежити промени ситуације у којој постоје претње. Испуњавање овог услов изискује две основне врсте акција: стицање и одржавање свести о ситуацији и суочавање са претњама. У том смислу, може се тврдити да војна моћ представља део укупног безбедносног модела у оквиру кога се, у складу са преовлађујућом безбедносном културом, спроводе радње неопходне за постизање ситуационе свести и активности потребне за неутрализацију претњи. У овом контексту се у овом Пројекту посматра и међународна војна сарадња.

Кандидат уочава кључна теоријска полазишта на основу којих се изводи теоријска класификација одредница културе безбедности, услова, субјеката, мотива, циљева, методе и ефеката њене имплементације. Такође, кандидат у оквиру овог рада жели посебно да истражи чиниоце који детерминишу културу безбедности, односно да истражи:

- Који су битни чиниоци безбедносне културе који детерминишу делатности и активности у међународној војној сарадњи. Ова димензија је у литератури истражена из многих перспектива, али је теоријска знања потребно систематизовати и издвојити кључне показатеље према којима би се уобличио целовити теоријски модел. Истраживање ће показати да ли се ова димензија исказује као научни проблем, односно да ли у теорији постоје празнине и/или противречности;
- На који начин култура безбедности унапређује делотворност оружаних снага кроз активности међународне војне сарадње, као и националну безбедност уопште. Научни проблем се састоји у систематизацији постојећих сазнања и у утврђивању евентуалних теоријских празнина или противречности, будући да прелиминарно

истраживање у овим сегментима указује на то да је овај проблем могуће јасније артикулисати;

- Колико су применљиве развијене теоријске поставке о мотивима и циљевима имплементације концепта културе безбедности у области политике одбране, а посебно у аспекту заштите и односа унутар система националне безбедности.

Српска научна заједница до сада није имала у фокусу утицај безбедносне културе на активности међународне војне сарадње, утврђивање међусобног утицаја безбедносне културе и међународне војне сарадње, као ни интензитет и особине овог утицаја.

Имајући у виду значај међународне сарадње за положај државе у окружењу и динамичност глобалних кретања, посебно задатке који се спроводе у области међународне војне сарадње, истраживање које је кандидат дефинисано има практичну и друштвену корисност. Резултати истраживања недвосмислено доприносе унапређењу теоријских знања о реалацијама кључних феномена: стратешка култура, међународна безбедност, међународна сарадња, мотивација за развој капацитета сарадње, делотворност система безбедности.

Сазнања до којих ће се доћи истраживањем могу се користити у решавању проблема стратешког планирања и управљања људским ресурсима.

Комисија сматра да је кандидат јасно лоцирао проблем и прецизно формулисао његову суштину. Кандидат је анализирао постојећа теоријска сазнања, а истраживањем које ће бити реализовано испитаће значај, улогу и допринос безбедносне културе у реализацији делатности међународне војне сарадње, посебно уважавајући аспекте који су од значаја за ширу, националну безбедност. У истраживању ће анализирати чиниоце на које се у теорији указује да су релевантни за делотворност међународне војне сарадње, са акцентом на интересе, односно виталне вредности држава. Наведено указује да кандидат правилно дефинише проблем у његовим узроцима и последицама, тј. да успоставља везу са постојећим сазнањима у предметној области. Истраживање наведеног проблема ће довести до разумевања утицаја безбедносне културе на мотиве и оквир активности у међународној војној сарадњи. У том смислу, комисија сматра да ће истраживање изабраног проблема истраживања својим резултатима допринети разумевању концепта безбедносне културе и утицаја на активности међународне војне сарадње, потом утврђивање међусобног утицаја безбедносне културе и међународне војне сарадње и интензитет и особине овог утицаја.

Предмет научног истраживања

Кандидат прелиминарно одређује предмет научног истраживања као „Допринос безбедносне културе активностима међународне војне сарадње”. Предмет истраживања су услови који генеришу безбедносну културу, субјекти који су носиоци њене имплементације, мотиви и циљеви примене, делатности и методе кроз које се остварује и ефекти које има на поступање субјеката безбедности, посебно у активностима међународне војне сарадње. Комисија сматра да је овако дефинисан предмет истраживања усаглашен са формулисаним проблемом истраживања и да у потребној мери одржава изнете ставове и радни наслов истраживања, односно докторске дисертације. Кандидат је операционализовао предмет истраживања кроз следеће чиниоце:

- **први чинилац** је теоријско одређење предмета истраживања кроз анализу досадашњих научних сазнања, и анализира на који начин организација и структура међународне војне сарадње утичу на безбедност и координацију између држава у

складу са принципима безбедносне културе, узимајући у обзир савремене изазове и глобалне безбедносне оквири. У том оквиру истаћи ће се значај одређених базичних ставова и принципа безбедносне културе, односно потреба да њихов карактер буде повезан и усклађен са актуелним безбедносним изазовима, и у функцији плодносно војне сарадње. Дакле, истражиће се како међународна војна сарадња, као сложен процес који укључује више субјеката и нивоа организације, може бити ефикаснија и стабилнија ако се примењују принципи и добре праксе безбедносне културе, узимајући у обзир савремене глобалне изазове.

- **други чинилац** ће представљати анализу, са становишта да безбедносна култура представља концепт који обликује начин на који појединци, институције и друштво у целини перципирају, вреднују и практикују безбедност. Научно сагледавање безбедносне културе обухвата широк спектар елемената — од свести и знања о безбедносним ризицима, преко усвојених вредности и норми, до понашања у складу са прописаним и неписаним безбедносним стандардима. Истражиће се како разумевање ових теоријских основа и њихова делотворна примена унутар система националне одбране утичу на квалитет функционисања безбедносних структура. Истражиће се и како уважавање одређених принципа и адекватних когнитивних, акционих и вредносних основа безбедносне културе у активностима снага безбедности (пре свега војске, али и других релевантних институција) — специфично по свим нивоима војне сарадње — осигурава боље управљање ризицима, већу отпорност на безбедносне претње и унапређује оперативну способност. Пошто безбедносна култура постаје фактор који не само да обликује унутрашње односе и структуре, испитаће се и како он подиже укупну способност државе да одговори на изазове у међународном безбедносном окружењу. С обзиром да је крајњи циљ међународне војне сарадње унапређење безбедности државе, истраживање ће понудити релевантан одговор и на питање како имплементација безбедносне културе као вредносног и практичног оквира доприноси том циљу. Кандидат ће истражити и како теоријски аспект безбедносне културе и њено разумевање и имплементација утичу на развој стратегија и интереса држава у савременим геополитичким оквирима, као и на позицију војске у системима одбране и безбедности.
- **трећи чинилац** ће чинити утврђивање и анализу интегрисања безбедносне културе у оперативне процесе међународне војне сарадње и њен утицај на ефикасност и безбедност сарадње у контексту савременог друштва и глобализованог света. Другим речима, истражиће практичну примену безбедносне културе у свим фазама међународне војне сарадње, као што су планирање, организација и контрола активности, са циљем да се побољша ефикасност и координација у глобалном безбедносном окружењу.
- **четврти чинилац** чиниће истраживање конкретних ефеката примене безбедносне културе на организационе структуре и кадрове у Војсци Србије и Министарству одбране, као и ефеката на укупну безбедност и одбрану Србије у савременим међународним оквирима, односно повећање стабилности и сигурности у међународном контексту.

Предмет истраживања је мултидисциплинарне природе и захтева познавање различитих области друштвено хуманистичких наука: политичких наука, војних наука, наука о безбедности, социолошких наука, менаџмента и бизниса, културолошких наука и комуникологије. У ужем смислу, предмет истраживања доминантно припада научним дисциплинама: стратегија, стратешке студије, војностратешка истраживања, национална и међународна безбедност, међународни односи, комуникологија, културолошке студије, социјална психологија, политичка социологија, социологија војске, дипломатија, односи са јавношћу. Тема дисертације тежишно се ослања на војне науке, науке о безбедности и

политичке науке, пре свега на стратегију, стратешке студије и војностратешка истраживања. Комисија констатује да је кандидат правилно и целовито одредио предмет истраживања докторске дисертације.

1.2. Хипотезе научног истраживања

На основу утврђеног предмета истраживања и његових чинилаца, као и циљева истраживања, кандидат је формулисао хипотетички оквир истраживања који чини основна и четири посебне хипотезе истраживања.

Генерална (општа) хипотеза истраживања: Безбедносна култура представља битан чинилац функције безбедности који детерминише жељене ефекте делатности међународне војне сарадње доприносећи њеној делотворности, сврсисходности и усаглашености са националним и међународним безбедносним интересима.

Посебне хипотезе истраживања

Прва посебна хипотеза: Разумевање и примена чинилаца, основа и принципа безбедносне културе утичу на адекватно позиционирање субјеката у систему одбране у односу на њихову улогу и међународне изазове, чиме се директно доприноси остварењу безбедности државе као крајњем ефекту МВС.

Друга посебна хипотеза: Примена принципа безбедносне културе који уважавају савремене безбедносне изазове и глобалне оквире међународне безбедности, значајно доприноси ефикасности, стабилности и усаглашености сарадње са безбедносним интересима држава у савременом глобалном контексту.

Трећа посебна хипотеза: Примена принципа безбедносне културе који су адекватан одговор на савремене безбедносне изазове у свим фазама међународне војне сарадње (планирање, организација, управљање људским ресурсима, вођење и контрола) доприноси повећању, одрживости и безбедности планираних активности, као и унапређењу поверења и кооперације између различитих актера, чиме се ствара чвршћи и стабилнији оквир за успешну (ефикасну) сарадњу.

Четврта посебна хипотеза: Усвајање продуктивних акционих и вредносних основа и одређених принципа безбедносне културе у међународној војној сарадњи доприноси побољшању свести актера МВС о безбедности, повећању дисциплине, кооперације и способности да се ефикасно управља ризицима, и тиме доприноси стабилности, одрживости и успешности међународне сарадње у области безбедности и одбране.

Комисија сматра да су основна и посебне хипотезе истраживања релеватне у односу на дефинисани проблем истраживања.

1.3. Циљеви научног истраживања

Кандидат циљ истраживања усмерава на разумевање утицаја безбедносне културе на мотиве у оквиру активности у међународној војној сарадњи.

Истраживање има за циљ да се, преко теоријског истраживања, квалитативном методологијом, систематизују сазнања из отворених и научних извора чиме би се створио основ за целовито разумевање, прецизније објашњење феномена безбедносне културе и њених релација са активностима у међународној војној сарадњи.

Примарни циљ истраживања је теоријска класификација чинилаца који генеришу мотиве, циљеве, ограничења и њихов утицај на схватање делотворности активности у међународној војној сарадњи, као и садржинско дефинисање кључних категорија, разграничење њихових каузалитета и анализа значаја у савременој теорији: стање безбедности, функција безбедности, национални интереси, међународна и глобална безбедност, комерцијализација безбедности, интероперабилност, милитаризација безбедности.

Друштвени циљ истраживања: Ово истраживање представља допринос области стратешког планирања у безбедносном сектору, са потенцијалом да пружи основе за доношење одлука у вези са управљањем људским ресурсима и обликовањем организационе структуре аналитичког и информационог система.

Примарни друштвени циљ је идентификовање кључних одредница које безбедносна култура намеће у различитим облицима међународне војне сарадње у контексту услова, мотива, субјеката, циљева, активности и метода, како би се подстакao развој професионалне свести и унапредили радни процеси на теоријски утемељен начин. Комисија констатује да је кандидат, у складу са методолошким захтевима и постављеним предметом истраживања, јасно дефинисао циљеве истраживања, који ће му омогућити потпуну и систематску реализацију истраживања.

1.4. Методе научног истраживања

Кандидат је, сагледавајући дефинисани проблем истраживања, комплексност предмета истраживања, формулисане циљеве и хипотезе, за спровођење истраживања предвидео коришћење различитих, основних метода мишљења и истраживања, општенаучних метода и метода за прикупљање (прибављање) података.

С обзиром да ће ово бити теоријско истраживање, фундаменталног карактера са акцентом на разјашњавање дефинисаног проблема истраживања, примењиваће се све научне методе неопходне за анализу и синтезу теоријских ставова који се односе на предмет истраживања и описаних проблема.

Уважавајући предмет истраживања, који је комплексан и мултидисциплинаран, у истраживању ће се користити све основне научне методе: анализа и синтеза, апстракција и конкретизација, специјализација и генерализација, дедукција и индукција. Метода класификације има посебан значај.

У реализацији истраживања ће бити коришћене: анализа садржаја у првом реду стране научне литературе – али и домаће.

Комисија сматра да су предложене методе истраживања правилно одабране и у складу са прихваћеном методологијом истраживачког поступка, те омогућавају проверу хипотеза.

1.5. Очекивани научни резултати и могућност њихове примене

Очекивани научни резултати овог истраживања су систематизација теоријских сазнања, што подразумева детаљну анализу садржаја релевантних и рецентних научних резултата у предметној области. Међутим, научни допринос истраживања испољиће се нужно и у утврђивању веза различитих аспеката безбедносне културе у међународној војној сарадњи, карактера и интензитета ових веза. Истраживање ће својим резултатима и искуствима допринети унапређењу поступака и инструмената истраживања у доктрини безбедносне и војне сарадње. Научни допринос истраживања се исказује у успешности у

одговору на питања која су јасно одређена у конципирању научног проблема у Пројекту. Промислање о уоченим и потенцијалним условима, мотивима, интересима, субјектима и ограничењима која могу да утичу на опредељење активности, укључујући компетенција и вештина у организацији међународне војне сарадње намеће два тежишна питања:

1. да ли та сарадња следи предоминантно безбедносну културу и тиме представља њену еманаацију у војним односима са другим државама, да ли и у којој мери то зависи од воље и уколико зависи како се изазива или може да се изазове и,
2. какве мере треба преузети ради постизања оптималног стандарда у погледу доприноса националним вредностима и безбедности у остваривању циљева међународне војне сарадње.

Имајући у виду ванредан значај међународне сарадње за положај државе у међународном окружењу и динамичност глобалних кретања, посебно задатке који се спроводе у области међународне војне сарадње, истраживање које је дефинисано исказује практичну и друштвену корисност јер резултати истраживања јасно доприносе унапређењу теоријских знања о реалацијама кључних феномена: стратешка култура, међународна безбедност, међународна сарадња, мотивација за развој капацитета сарадње, делотворност система безбедности.

1.6. Програм научног истраживања по фазама

Кандидат планира реализацију програма истраживања у пет фаза и то:

- Формулисање проблема и одређење предмета истраживања, утврђивање научних и друштвених циљева истраживања, успостављање хипотетичког оквира истраживања, утврђивање начина истраживања и дефинисање научне и друштвене оправданости истраживања;
- Прикупљање релевантне домаће и стране научне литературе, одговарајућих докумената, различитих сазнања и извештаја о предмету истраживања;
- Прикупљање података применом пројектованих метода и техника истраживања;
- Сређивање, обрада и анализа прикупљених података и евентуално допуњавање прикупљених података;
- Закључивање и израда извештаја о резултатима истраживања.

Комисија сматра да програм истраживања омогућава проверу основне и посебних хипотеза.

1.7. Закључак о научној основаности теме докторске дисертације

У пријави теме докторске дисертације кандидат је навео 30 библиографских јединица, релевантних за тему, што наводи на закључак да познаје суштину и значај предмета истраживања. Комисија позитивно оцењује консултовање стране и домаће литературе и сматра да литература наведена у пријави представља солидну основу за почетак рада на дисертацији. Комисија такође констатује да је кандидат у пријави приложио сва потребна документа.

На основу приложене документације, Комисија је позитивно оценила елементе образложења докторске дисертације, који се односе на потребу, значај и методолошке карактеристике истраживања те сматра да је предложена тема под називом „Допринос

безбедносне културе остваривању жељених ефеката делатности међународне војне сарадње”, друштвено значајна, оправдана, научно заснована и оригинална по свом приступу и самим тим погодна за израду докторске дисертације. Докторска дисертација припада ужој научној области Менаџмент у одбрани.

Комисија је констатовала да је пројекат истраживања усклађен са важећим методолошким стандардима и представља поуздану основу за израду докторске дисертације.

2. ОЦЕНА КАНДИДАТА

2.1. Биографски подаци о кандидату

Стевановић Љутомира Драган, рођен је 12. маја 1974. године у Књажевцу у Републици Србији. Основну школу завршио је у Минићеву (општина Књажевац), након чега је уписао Војну гимназију, по завршетку Војне гимназије уписао је Војну академију Копнене војске у Београду. Војну академију КоВ смер пешадија завршио је 1997. године. На Криминалистичко полицијској академији у Београду, 2010. године, завршио је Академске специјалистичке студије из области криминалистике и одбранио завршни рад на тему „Пројектовање система обезбеђења васпитно образовне установе”. Докторске академске студије на Војној академији Универзитета одбране у Београду уписао је школске 2021/2022. године, на студијском програму Менаџмент у одбрани.

Од 1997. до 2016. године, службовао је у Гарди Војске Србије, где је обављао дужности командира вода, командира чете за обезбеђење, командира гадијске чете, референта за оперативне послове у Објектима посебне намене Гарде, команданта Објекта посебне намене и начелника С-3 у Објектима посебне намене Гарде.

Од 2016. године премештен је у Војну академију на дужност референта за међународну војну сарадњу у Одсеку за цивилно војну сарадњу. У Ректорат Универзитета одбране премештен је 2017. године, где је обављао дужност референта за међународну војну сарадњу у Групи за МВС. Од 2020. године до 2023. године обављао је дужност начелника Групе за међународну војну сарадњу Универзитета одбране, а од 2023. године је на дужности наставника-координатора за међународну и међууниверзитетску сарадњу у Проректорату за међународну војну и међууниверзитетску сарадњу.

На Војној академији је изабран у звање наставника вештина из области Тактика и од 2016. до 2024. године активно је учествовао у наставном процесу. Реализовао је наставу из предмета Тактика и предмета Увод у стратегију, на основним академским студијама.

Као члан радног тима учествује на научноистраживачком пројекту „Теоријски и практични аспекти савремених војних операција од почетка 21. века“, ШНО/ДХ/1/24-26, који реализује Универзитет одбране.

У току досадашње службе једном је ванредно унапређен, више пута је одликован (*Орден ратне заставе првог степена* - 12.01.2020. године, *Орден белог орла са мачевима првог степена* - 17.04.2015. године) и више пута награђиван (*новчане награде, награда књигом, наградно одсуство*).

Језици: енглески - основни ниво (А1 ниво по CEFR правилима), руски – други степен, по правилнику ВА.

2.2. Објављени радови кандидата

Кандидат је до сада објавио више научних и стручних радова:

1. Драган Стевановић, Мирослав Терзић: *Један приступ физичко-техничком обезбеђењу*, Зборник радова са 8. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, књига прва, година 2013, стр. 167-173, Копаоник
2. Мирослав Терзић, Драган Стевановић, Анита Андрејић: *Заштита пословне тајне*, Зборник радова са 8. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, књига друга, година 2013, стр. 136-143, Копаоник.
3. Драган Стевановић, Мирослав Терзић, Милун Гогић: *Организовање транспорта новца*, Зборник радова са 9. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2014, стр. 428-436, Копаоник.
4. Мирослав Терзић, Драган Стевановић, Маја Павловић-Шајтинац: *Неке форме електромагнетног сукоба*, Зборник радова са 9. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2014, стр. 474-481, Копаоник.
5. Драган Стевановић, Мирослав Терзић: *Мотивација запослених*, Зборник радова са 11. Међународне научно стручне конференције На путу ка добу знања, година 2013., стр.290-299, Сремски Карловци.
6. Мирослав Терзић, Драган Стевановић, Дејан Ранђеловић: *Један приступ унапређењу интелектуалног капитала катедре тактике*, Зборник радова са 11. Међународне научно стручне конференције На путу ка добу знања, година 2013., стр.307-311, Сремски Карловци.
7. Драган Стевановић, Мирослав Терзић, Милун Гогић: *Један поглед на место и улогу регрутовања у управљању људским ресурсима*, Зборник радова са 12. Међународне научно стручне конференције На путу ка добу знања, година 2014., стр.198-211, Сремски Карловци.
8. Драган Стевановић, Мирослав Терзић, Милун Гогић: *Обезбеђење и заштита личности Претходни послови*, Зборник радова прве регионалне међународне конференције примењена заштита и њени трендови, година 2014. стр 232-244, Златибор.
9. Мирослав Терзић, Драган Стевановић, Маја Павловић-Шајтинац, Дејан Инђић: *Прилог моделовању организационе структуре војнообавештајне јединице*, Зборник радова са 17. Међународне конференције ICDQM-2014, година 2014, стр. 766-774, Београд.
10. Мирослав Терзић, Дејан Инђић, Мићановић Бранко, Драган Стевановић: *Информациона безбедност војних операција тактичког нивоа*, Зборник радова са 10. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2014, стр. 253-258, Копаоник.
11. Драган Стевановић, Дејан Ранђеловић, Вања Малобабић, Мирослав Терзић, Дејан: *Примена невербалне комуникације у тактици обезбеђења и заштите лица*, Зборник радова са 10. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2015, стр. 438-445 Копаоник.
12. Дејан Ранђеловић, Мирослав Терзић, Драган Стевановић, Зоран Крсмановић: *Један приступ физичко-техничком обезбеђењу*, Зборник радова са 18. Међународне конференције ICDQM-2015, година 2015, стр. 679-687, Пријевор.
13. Драган Стевановић, Дејан Ранђеловић, Мирослав Терзић, Дејан Николић: *Безбедносна заштита одређених личности*, Зборник радова друге регионалне међународне конференције примењена заштита и њени трендови, година 2015. стр 239-246, Златибор.

14. Драган Стевановић, Дејан Ранђеловић, Вања Малобабић, Дејан Николић: *Обезбеђење и заштита личности Оперативни тим*, Зборник радова са 11. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2016, стр. 261-267 Копаоник.
15. Дејан Николић, Драган Стевановић, Драган Николић: *Заштита тајних података приликом набавке услуга и радова у области одбране и безбедности*, Зборник радова са 11. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2016, стр. 332-339 Копаоник.
16. Дејан Ранђеловић, Драган Стевановић, Дејан Николић, Валентина Велинов: *Безбедносна заштита тајних података*, Зборник радова са 11. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2016, стр. 348-355.
17. Мирослав Терзић, Мирослав Талијан, Александар Думић, Драган Стевановић: *Хибридно ратовање и глобалне тенденције Европске Уније*, Зборник радова са 12. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2017, стр. 47-52.
18. Александар Милић, Милоје Илић, Милорад Петронијевић, Драган Стевановић: *Начин превенције ризика током везбџи кадета Војне Академије*, Зборник радова са 12. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2017, стр. 128-134.
19. Драган Стевановић, Дејан Ранђеловић, Мирослав Терзић, Дејан Николић: *Безбедносна заштита државних руководиљаца*, Зборник радова са 12. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2017, стр. 332-340.
20. Дејан Николић, Драган Стевановић: *Безбедносна заштита објеката војске србије од посебног значаја за одбрану*, Зборник радова са 12. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2017, стр. 401-408.
21. Дејан Ранђеловић, Вања Малобабић, Драган Стевановић, Мирослав Терзић: *Тактика тајног праћења*, Зборник радова са 12. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2017, стр. 516-526.
22. Дејан Ранђеловић, Милица Шутић, др Мирослав Терзић, сц Драган Стевановић: *Послови безбедносне заштите одређених личности и објекта кроз историју*, Зборник радова са 13. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2018, стр. 184-189.
23. мр Дејан Николић, сц Драган Стевановић, ма Митић Влада: *Припрема и уређење територије кроз историју*, Зборник радова са 13. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2018, стр. 388-397.
24. Драган Стевановић, Дејан Ранђеловић, Мирослав Терзић, Дејан Николић: *Securing and protecting clients prior tasks*, Зборник радова са 13. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2018, стр. 372-381.
25. Драган Стевановић, Олга Исајева, Дејан Ранђеловић, Мирослав Терзић: *Употреба дронова у војне сврхе*, Зборник радова са 14. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2019, стр. 132-143.
26. Драган Стевановић, Олга Исајева Дејан Ранђеловић, Владимир Ловић: *Једно виђење фактора и субјеката националне безбедности*, Зборник радова са 15. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2020, стр. 64-71.

27. Дејан Николић, Драган Стевановић, Влада Митић, Милан Ковачевић: *Међусобни утицај националне логистике и одбране земље*, Зборник радова са 15. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2020, стр. 312-320.
28. Драган Стевановић, Дејан Ранђеловић, Дејан Николић, Сибил Петењи Арбутина, Милорад Петронијевић: *Један поглед на учење на даљину у МО и ВС*, Зборник радова са 6. Међународне конференције Управљање знањем и Информатика, година 2020, стр. 235-245.
29. Драган Стевановић, Ивана Томовић, Дејан Ранђеловић, Јована Пејчић, *THE ROLE OF THE OPERATIONAL TEAM IN THE DIRECT PROTECTION OF PROTECTED PERSONS*, Зборник радова са 17. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2022.
30. Дејан Ранђеловић, Драган Стевановић, Јована Пејчић: *Обавештајно обезбеђење Војске Југославије током агресије НАТО 1999. године*, Зборник радова са 17. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2022.
31. Драган Стевановић, Горан Корсеv, Јована Пејчић, Ивана Томовић, *ПЛАНИРАЊЕ И РАЗВОЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ*, Зборник радова са 18. Међународног саветовања ризик и безбедносни инжињеринг, година 2023.
32. Драган Стевановић: *Тактика употребе система за борбу против дронова у савременим борбеним операцијама*, Зборник радова са 26. Међународне конференције ICDQM-2023, година 2023, стр. 321-332, Београд.
33. Хатица Бериша, Горан Корсеv, Драган Стевановић: *Употреба приватних војски у савременим сукобима – ПВК "Вагнер" у Централноафричкој Републици*, Тематски зборник радова са међународне конференције Држава, друштво, сила и култура из едиције Безбедност у постмодерном свету, књига 39, година 2023, стр. 165-175.
34. Драган Стевановић, Анђела Красић: *Одрживост система националне безбедности у измењеном безбедносном окружењу*, Тематски зборник радова са међународне конференције Држава, друштво, сила и култура из едиције Безбедност у постмодерном свету, књига 39, година 2023, стр. 355-371.
35. Хатица Бериша, Драган Стевановић Горан Корсеv: *Хибридне претње изазов за одбрану малих држава*, Тематски зборник радова са међународне конференције Држава, друштво, сила и култура из едиције Безбедност у постмодерном свету, књига 40, година 2024, стр. 219-230.
36. Саво Видаковић, Хатица Бериша, Драган Стевановић: *Мogućност експлатације тероризма у сврху хибридног ратовања*, Тематски зборник радова са међународне конференције Безбедност земаља региона у светлу нове безбедносне архитектуре, Бања Лука, 2024. год.
37. Драган Стевановић, Горан Корсеv: *Стратешко лидерство и вештине официра у безбедносном окружењу савремених војних операција*, Зборник радова са 28. Међународне конференције ICDQM-2025, година 2025.
38. Горан Корсеv, Драган Стевановић: *PRIMENA MODELA LIDERA U PROCESU DONOŠENJA ODLUKE ZA POTREBE ODBRANE*, Зборник радова са 28. Међународне конференције ICDQM-2025, година 2025.
39. Хатица Бериша, Драган Стевановић: *STRATEGIC ASSESSMENTS AS A FACTOR OF STRATEGIC THINKING*, Тематски зборник радова са Међународне научне конференције "Знање без граница (KNOWLEDGE WITHOUT BORDERS)" у

организацији Института за знање и менаџмент из Скопља (Република Северна Македонија), година 2025.

40. Хатица Бериша, Драган Стевановић: *NUCLEAR WEAPONS AS A MEANS OF DETERRENCE IN THE FUTURE*, Тематски зборник радова са Међународне научне конференције "THE TEACHER OF THE FUTURE" у организацији Института за знање и менаџмент из Скопља (Република Северна Македонија), година 2025.
41. Stojanović Prelević, I. Stevanović, D. (2025). *"Ethics, Leadership and AI". Communications, Media and Education in the Paradigm of New Technologies and Artificial Intelligence*, The Faculty of Journalism and Mass Communication of Sofia University " St. Kliment Ohridsky", Bulgaria, Sofia прихваћен за објављивање.

Категорија научних часописа националног значаја – М52.

1. Винко Жнидаршич, Зоран Каравидић, Дамир Пројовић, Драган Стевановић: *Анализа прописаних модела субординације у стрелачком одељењу Војске Србије*, часопис „Војно дело”, број 4/2019, страна 221-232.
2. Винко Жнидаршич, Марко Радовановић, Драган Стевановић: *MODELING THE ORGANISATIONAL IMPLEMENTATION OF A DRONE AND COUNTER-DRONE OPERATOR INTO THE SERBIAN ARMED FORCES RIFLE SECTION*, часопис „Војно дело”, број 3/2020, страна 84-109.

2.3. Закључак о оцени кандидата

Досадашњи рад кандидата потпуковника Драгана Стевановића на докторским студијама, знања и искуства стечена током професионалне каријере, као и усавршавања која је завршио, посредно и непосредно су повезани са облашћу пријављене теме докторске дисертације. Кандидат је положио све испите на докторским академским студијама Менаџмент у одбрани.

Спој постојећих знања елаборираних у литератури коју наводи у пријави теме докторске дисертације и сазнања о предмету истраживања, као и стечена искуства из радне каријере, указују да код кандидата постоји профилисан начин посматрања и анализе проблемских садржаја из предметне области. Комисија сматра да кандидат има потребна предзнања и потенцијал за израду докторске дисертације, односно даљи стручни и научни развој у наведеној области.

Узимајући у обзир наведено, Комисија констатује да кандидат потпуковник Драган Стевановић испуњава услове за подношење пријаве и израду докторске дисертације.

3. ПРЕДЛОГ МЕНТОРА СА ОБРАЗЛОЖЕЊЕМ

За ментора у изради докторске дисертације Комисија предлаже пуковника ванр. проф др Срђана Старчевића, проректора за квалитет и развој Универзитета одбране у Београду.

Пуковник ванредни професор др Срђан Старчевић је на листи ментора докторских академских студија студијског програма Менаџмент у одбрани. Реализује наставу на Војној академији, на већини студијских програма основних академских студија, на предмету Социологија, на студијском програму мастер академских студија Војне науке на предмету Социологија војне организације и на студијском програму Војне науке, на предмету Међународни војни односи. До сада није као ментор водио кандидата у изради докторског рада.

Руководилац је научноистраживачког пројекта: „Вредносне оријентације и однос према традицији кадета Војне академије” – Војна академија (2024.-2026. године).

Пуковник ванр. проф. др Срђан Старчевић аутор је и коаутор више од тридесет научних радова различитих категорија, међу којима се издвајају:

1. Dragan Stanar, Srđan Starčević, „The Place and Significance of Social Sciences and Humanities in Modern Military Education“, *Philosophy and Society* 36 (2/2025): 537-551 (M22).
2. Драган Станар, Срђан Старчевић, „Војна обавеза као део српског етоса”, *Социолошки преглед*, 58 (2/2024): 505-525 (M23).
3. Илија Кајтез, Срђан Старчевић, „Друштвене идеје Тодора Павловића”, *Социолошки преглед*, 55 (3/2021): 908-929 (M23).
4. Срђан Старчевић, „Повратак обавезног служења војног рока у Европи – друштвени детерминизам и перспективе”, *Политика националне безбедности*, 26 (1): 11-26 (M24).
5. Илија Кајтез, Срђан Старчевић, „Оправданост војне неутралности Републике Србије у времену ерозије неутралности у Европи”, *Српска политичка мисао*, 82 (4/2023): 327-345 (M24).
6. Срђан Старчевић, Срђан Благојевић, „Служење војног рока као део друштвеног идеала у Србији”, *Српска политичка мисао*, 80 (2/2023): 33-51 (M24).
7. Срђан Старчевић, Срђан Благојевић, „Кревелдов спор са Клаузевицем – да ли је смисао рата политички?”, *Српска политичка мисао*, 56 (2/2017): 117-134 (M24).
8. Срђан Старчевић, Бојана Ружичић, „Деполитизација војске као услов за њену цивилну демократску контролу”, *Баштина*, 35 (65): 309-322 (M24).
9. Срђан Старчевић, Илија Кајтез, „Берков допринос проучавању војске као друштвене институције”, *Теме*, 42 (3/2018): 779-797 (M24).
10. Срђан Старчевић, Мирјана Миленковић, „Инстант рат у теорији умреженог друштва”, *Војно дело*, 75 (3/2022): 1-12 (M51).
11. Илија Кајтез, Срђан Старчевић, „Берков допринос теорији праведног рата и разумевању проблема легитимности војних режима”, *Национални интерес*, 29 (2/2017): 87-105 (M51).
12. Srđan Starčević, Ilija Kajtez, „Dayton Peace Agreement for Bosnia and Hercegovina – Just Post Bellum: A Choice between Stability and Change”, Patric Mileham (ed) *Just Post Bellum*, Brill Nijhoff, Lieden, Boston, 2020: 230-251 (M14).

Учествовао је на великом броју научних конференција, а на две је одржао пленарна предавања.

Аутор је три књиге и приређивач једне књиге. Био је уредник по позиву часописа *Политика националне безбедности* (волумен 29, број 2/2025, часопис категорије M24).

На основу претходно наведених референци, Комисија закључује да пуковник ванр. проф. др Срђан Старчевић испуњава услове за ментора који су прописани стандардима за акредитацију студијског програма докторских академских студија „Менаџмент у одбрани”и има потребне компетенције за менторство при изради предметне докторске дисертације.

4. УЖЕ НАУЧНЕ ОБЛАСТИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Уже научне области предложених чланова Комисије:

- Пуковник др Милан Миљковић, ванредни професор, Универзитет одбране у Београду, Школа националне одбране, изабран у наставничко звање из уже научне области Стратегија, датум избора 19.01.2024. – председник Комисије.

- Пуковник др Срђан Старчевић, ванредни професор, Универзитет одбране у Београду, Војна академија, изабран у наставничко звање из уже научне области Социологија, датум избора 24.05.2022. године – ментор, члан Комисије;
- Пуковник др Драган Јевтић, ванредни професор, Универзитет одбране у Београду, Војна академија, - изабран у наставничко звање из уже научне области Менаџмент у одбрани, датум избора 18.12.2024. године - члан Комисије;
- Капетан бојног брода, др Слободан Радојевић, доцент, Универзитет одбране у Београду, Војна академија, -и забран у наставничко звање из уже научне области Политички система, датум избора 28.12.2020. године - члан Комисије;
- др Горан Жупац, ванредни професор, Универзитет "Унион – Никола Тесла" у Београду, Факултет за пословне студије и право, изабран у наставничко звање из уже научне области Безбедност, датум избора 18.04.2023. године - члан Комисије.

5. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

5.1. Закључак комисије

На основу свега наведеног Комисија је закључила следеће:

- Кандидат потпуковник Драган Стевановић уредно је поднео пријаву теме докторске дисертације;
- пријава теме је у складу са стручним и методолошким опредељењима и оправдаће планирано истраживање;
- кандидат је правилно дефинисао проблем, изабрани проблем је научни и добро је повезан са постојећим сазнањима у предметној области,
- хипотеза је релевантна у односу на дефинисани проблем истраживања;
- одабране методе и програм истраживања омогућавају провере хипотеза;
- наведена литература је релевантна у односу на предмет истраживања,
- предложени наслов докторске дисертације је одговарајући за предмет истраживања;
- предложена тема одговара нивоу докторске дисертације, изузетно је актуелна и од значаја за кључне субјекте система националне безбедности и одбране;
- тема је од значаја за научну заједницу, јер се ствара основа за наставак истраживања кроз друге научне дисциплине и посебно примену у пракси,
- докторска дисертација припада ужој научној области Менаџмент у одбрани;
- кандидат потпуковник Драган Стевановић испунио је све законске услове за рад на докторској дисертацији, као кандидат подобан је за израду докторске дисертације јер поседује потребна знања из области Менаџмента у одбрани и има способност за бављење научним радом.

5.2. Предлог Комисије

На основу свеобухватног сагледавања пријаве теме докторске дисертације и приложене документације, Комисија сматра да постоји научна заснованост теме, да је научна замисао истраживања адекватна, да су реално постављени сви оквири истраживања и да је реализација истраживања објективно могућа и научно заснована. Комисија стоји на становишту да је пријављена тема врло актуелна, да постоји оправдана потребна за њеним истраживањем и да је као таква подобна за израду докторске дисертације.

На основу свега наведеног, Комисија једногласно

ПРЕДЛАЖЕ

1. Да се прихвати тема докторске дисертације под насловом "Допринос безбедносне културе остваривању жељених ефеката делатности међународне војне сарадње".
2. Да се прихвати оцена Комисије да је изабрани проблем истраживања научни проблем, односно да постоји научна заснованост истраживања.
3. Да се прихвати мишљење комисије да кандидат потпуковник Драган Стевановић испуњава све опште и посебне услове за израду теме докторске дисертације, у духу поднетог пројекта истраживања.
4. Да се за ментора у изради докторске дисертације именује пк ванр. проф. др. Срђан Старчевић.

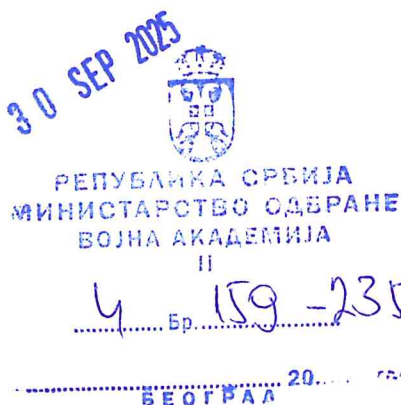
пк ванр. проф. др Милан Миљковић, председник Комисије

пк ванр. проф. др Срђан Старчевић, члан Комисије

пк ванр. проф. др Драган Јевтић, члан Комисије

кбб доц. др Слободан Радојевић, члан Комисије

ванр. проф. др Горан Жупац, члан Комисије

Достављено:

– *ДЕКАНУ ВА*

- Наставно-научном већу Војне академије,
- Катедри Стратегије ШНО (е/р),
- Катедри КиР Војне академије (е/р),
- Архиви

4372 472